
	СИЛАБУС навчальної дисципліни «Управління витратами»
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Код і найменування спеціальності, тип і назва освітньої програми	073 Менеджмент ОП Менеджмент підприємства
Статус навчальної дисципліни	Обов'язкова фахова навчальна дисципліна
Курс, семестр	2-й курс, 1-й семестр
Трудомісткість	Загальна кількість годин - 120 Кількість кредитів - 4,0
Мова(и) викладання	Державна
ННІ, кафедра	Навчально-науковий інститут економіки, управління, права та інформаційних технологій Кафедра менеджменту ім. І.А. Маркіної
Контактні дані розробника	 <p>Наталія Чернікова, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту ім. І.А. Маркіної Контакти: ауд. 487а (навчальний корпус №4) e-mail: nataliia.chernikova@pdau.edu.ua тел. 050 476 79 16. Профайл: https://www.pdau.edu.ua/people/chernikova-nataliya-mykolayivna</p>
Мета вивчення навчальної дисципліни	Сформувати у здобувачів теоретичні знання та практичні навички управління витратами для прийняття обґрунтованих управлінських рішень щодо їх оптимізації та мінімізації.
Компетентності	<p>Загальні: ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу. ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях ЗК 5. Здатність та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК 9. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями</p> <p>Фахові: СК 1. Здатність визначати та описувати характеристики організації. СК 4. Вміння визначати перспективи розвитку СК 7. Здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту. СК 18. Здатність ефективно управляти витратами підприємства, організації.</p>
Результати навчання	РН 4. Демонструвати навички виявлення проблеми та обґрунтування управлінських рішень. РН 12. Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації. РН 19. Вміти приймати рішення щодо ефективного управління витратами в умовах невизначеності.

<p>Методи навчання</p>	<p>1) <i>методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності</i>: словесні (лекція, пояснення, бесіда), наочні (ілюстрування); практичні (вправи, практичні роботи, підготовка презентації; робота з навчально-методичною літературою);</p> <p>2) <i>методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності</i>: методи формування пізнавальних інтересів (метод використання життєвого досвіду; метод створення ситуації інтересу та новизни навчального матеріалу; навчальні дискусії для вирішення проблемної ситуації; метод відповідей на запитання і опитування думок здобувачів), методи стимулювання і мотивації обов'язку й відповідальності (роз'яснення мети навчальної дисципліни; заохочення; оперативний контроль);</p> <p>3) <i>інноваційні та інтерактивні методи навчання</i>: інтерактивні методи (проекування професійних ситуацій; дискусії; розроблення та презентація проектів), комп'ютерні та мультимедійні методи (використання мультимедійних презентацій);</p> <p>4) <i>методи контролю і самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності</i>: методи усного контролю (опитування, бесіда, доповідь), методи письмового контролю (самостійна робота), методи самоконтролю (визначення пріоритетних напрямів власного навчального процесу).</p>
<p>Програма навчальної дисципліни</p>	<p>Тема 1. Сутнісна характеристика витрат та їх класифікація Тема 2. Система управління витратами на підприємстві Тема 3. Собівартість та її калькулювання як основа управління витратами Тема 4. Аналіз системи «витрати-випуск-прибуток» як інструмент обґрунтування управлінських рішень Тема 5. Оптимізація витрат пов'язаних з активами та пасивами підприємства Тема 6. Контроль витрат та стимулювання економії ресурсів Тема 7. Бюджетування як складова системи управління витратами Тема 8. Управління інвестиційними витратами Тема 9 . Оперативне та стратегічне управління витратами</p>
<p>Стратегія оцінювання результатів навчання</p>	<p>Поточний контроль: розв'язування тестів; виконання вправ на практичних заняттях; контрольна робота; виконання завдань самостійної роботи. Підсумковий контроль: екзамен. Схема нарахування балів та критерії оцінювання представлені в додатку А.</p>
<p>Політика навчальної дисципліни</p>	<p><i>Політика щодо відвідування</i>: здобувачі вищої освіти повинні приймати активну участь під час проведення занять, виконувати необхідний мінімум навчальної роботи, що є допуском до підсумкового контролю. В умовах впровадження дистанційної форми навчання за наявності об'єктивних причин (наприклад, лікарняні, індивідуальний графік, знаходження на карантині і т. ін.) та за узгодженням з викладачем, освоєння навчальної дисципліни здобувачами вищої освіти може здійснюватися самостійно, на засадах академічної доброчесності. При цьому щотижня здобувач вищої освіти має звітувати через електронну пошту або через систему дистанційного навчання Moodle про стан виконання завдань.</p>

	<p><i>Політика щодо академічної доброчесності:</i> виконані завдання здобувачами вищої освіти мають бути їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших осіб є прикладами можливої академічної недоброчесності. Письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями у межах встановлених норм. У разі виявлення факту плагіату здобувач вищої освіти отримує за завдання 0 балів і повинен повторно виконати його. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (у т. ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час онлайн тестування. Документи стосовно академічної доброчесності наведені на сторінці АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ПДАУ: https://www.pdau.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist.</p> <p>Здобувачі вищої освіти мають право на перезарахування результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті згідно відповідного Положення про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету. Здобувачі можуть самостійно на платформах онлайн-освіти, шляхом участі у короткострокових навчальних програмах і проектах (з видачою сертифікату) опановувати навчальний матеріал, який за змістом дозволяє набути очікувані навчальні результати навчальної дисципліни.</p>
<p>Передумови для вивчення навчальної дисципліни</p>	<p>Економічна теорія, Менеджмент, Економічна інформатика, Економіко-математичні методи та моделі, Статистика, Економіка підприємства</p>
<p>Додаткові матеріали для представлення навчальної дисципліни</p>	<p>Презентації, відеоролики</p>
<p>Рекомендовані джерела інформації</p>	<p>Основні</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 "Витрати". URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00#Text 2. Наказ Міністерства фінансів Про затвердження національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності». 07.02.2013 р. №73. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text 3. Податковий кодекс України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text 4. Бюджетний кодекс України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text 5. Артамонова Н. С., Акулюшина М.О. Управління витратами : навч. посіб. Київ, 2022. 116 с. 6. Данилко В. К., Кушніренко О.М., Марченко К.С. Управління витратами : навч. посіб 2-е вид. К. Каравела, 2018. 216с. 7. Ахновська І.О., Болгов В.Є. Управління витратами: навчальний посібник. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2020. 156 с. URL:

	<p>https://r.donnu.edu.ua/bitstream/123456789/943/1/58_Управління%20витратами I.pdf</p> <p>8. Матвєєва Н.М., Славута О.І. Управління витратами : навч. посібник; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2020. 157 с. URL: https://eprints.kname.edu.ua/57428/1/2019%20печ.%2029Н%20НП%20Управління%20витрат%20от%20редактора.doc.pdf</p> <p>9. Чернікова Н.М. Інноваційно-інвестиційна політика підприємств в умовах цифровізації: фаховий науково-практичний журнал: Причорноморські економічні студії. Випуск 64. 2021. С. 108-112. DOI: https://doi.org/10.32843/bses.64-17 URL: http://bses.in.ua/journals/2021/64_2021/19.pdf</p> <p style="text-align: center;">Допоміжні:</p> <p>1. Чернікова Н.М., Черевко А.В. Управління ефективністю та конкурентоспроможністю підприємств за допомогою бенчмаркінгу: матеріали VII Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції з міжнародною участю «Управління ресурсним забезпеченням господарської діяльності підприємств реального сектору економіки», 27 жовтня 2022 року, м. Полтава. С. 252-254</p> <p>2. Чернікова Н.М., Шийко Є.Ю., Вертелецька Н.Р. Система матеріального стимулювання економії витрат на вітчизняних підприємствах: матеріали III Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції “Інноваційні рішення в економіці, бізнесі, суспільних комунікаціях та міжнародних відносинах”, м. Дніпро, 20 квітня 2023 р. Університет митної справи та фінансів, 2023. С. 262 – 264.</p> <p>3. Чернікова Н.М., Вертелецька Н.Р., Єрмак М.С. Управління витратами як інструмент забезпечення конкурентних переваг: матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції: “Менеджмент XXI століття: глобалізаційні виклики. М. Полтава, 18 травня 2023 року, С. 54 - 57.</p> <p style="text-align: center;">Інформаційні ресурси</p> <p>1. www.nbuv.gov.ua/ (Бібліотека ім. В.І. Вернадського)</p> <p>2. http://korolenko.kharkov.com/ (Бібліотека ім. В.Г. Короленко)</p> <p>3. http://lib.meta.ua/ (Електронна бібліотека)</p> <p>4. https://mof.gov.ua/uk/ (Міністерство фінансів України)</p> <p>5. http://zakon3.rada.gov.ua/ (Нормативно-правова база України)</p> <p>6. www.ukrstat.gov.ua/ (Державна служба статистики України)</p>
Рік введення	2024

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни
денна форма навчання

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти					Разом
	виконання вправ на практичних заняттях	виконання завдань самостійної роботи	розв'язування тестів	тези*	екзамен	
Тема 1. Сутнісна характеристика витрат та їх класифікація	4	4	2	10*		10
Тема 2. Система управління витратами на підприємстві	4	4	2			10
Тема 3. Собівартість та її калькулювання як основа управління витратами	4	4	2			10
Тема 4. Аналіз системи «витрати-випуск-прибуток» як інструмент обґрунтування управлінських рішень	4	4	2			10
Тема 5. Оптимізація витрат пов'язаних з активами та пасивами підприємства	4	4	2			10
Тема 6. Контроль витрат та стимулювання економії ресурсів	4	4	2			10
Тема 7. Бюджетування як складова системи управління витратами	4	4	2			10
Тема 8. Управління інвестиційними витратами	-	3	2			5
Тема 9. Оперативне та стратегічне правління витратами	-	3	2			5
Тези						
Екзамен					20	20
Разом	28	34	18	10*	20	100

* є необов'язковими, але дають змогу отримати додаткові бали

Форми, шкала та критерії оцінювання результатів навчання при проведенні поточного контролю успішності здобувачів вищої освіти денної форми навчання:

- розв'язування тестів (10 тестів по 0,2 балів за вірну відповідь, всього 2 бали за тему):

Рівень опанування РН відповідної навчальної програми	Кількість правильних відповідей на тестові завдання	Кількість балів
Високий	9-10	1,8 – 2,0
Достатній	7-8	1,4 – 1,6
Середній	5-6	1,0 – 1,2
Задовільний	3-4	0,6 – 0,8
Низький	1-2	0,2 – 0,4
Незадовільний	0	0

- виконання вправ на практичних заняттях (0-4 б.):

Оцінювання виконання завдань на практичних заняттях

Рівень опанування РН відповідної навчальної програми	Критерій оцінювання	Кількість балів
Високий	здобувач вищої освіти виявив високий рівень опанування РН; завдання виконано у повному обсязі, присутній аналіз, самостійне бачення та наведені практичні приклади	3,5 – 4,0
Достатній	здобувач вищої освіти виявив достатній рівень опанування РН; в цілому вірно виконано завдання, але без наведення прикладів, додаткової інформації	3,0 – 3,5
Середній	здобувач вищої освіти виявив середній рівень опанування РН; у відповіді на завдання, спостерігаються помилки, недостатньо повна інформація, відсутній самостійний аналіз, приклади	2,5 – 3,0
Задовільний	здобувач вищої освіти виявив задовільний рівень опанування РН; у відповіді спостерігаються значні помилки, але здобувач вищої освіти орієнтується у сутності, змісті завдання	2,0 – 2,5
Низький	здобувач вищої освіти виявив низький рівень опанування РН; завдання виконане на слабкому рівні, або допущені грубі помилки у виконанні	1,0 – 2,0
Незадовільний	здобувач вищої освіти виявив незадовільний рівень опанування РН; завдання не виконане, або виконане з великою кількістю помилок, які унеможливають його позитивну оцінку	0

- виконання завдань самостійної роботи (0-4 б.):

Оцінювання виконання завдань самостійної роботи

Рівень опанування РН відповідної навчальної програми	Критерій оцінювання	Кількість балів
Високий	здобувач вищої освіти виявив високий рівень опанування РН; завдання виконано у повному обсязі, присутній аналіз, самостійне бачення та наведені практичні приклади	3,0 - 4,0
Достатній	здобувач вищої освіти виявив достатній рівень опанування РН; в цілому вірно виконано завдання, але без наведення прикладів, додаткової інформації	2,5 – 3,0
Середній	здобувач вищої освіти виявив середній рівень опанування РН; у відповіді на завдання, спостерігаються помилки, недостатньо повна інформація, відсутній самостійний аналіз, приклади	2,0 – 2,5
Задовільний	здобувач вищої освіти виявив задовільний рівень опанування РН; у відповіді спостерігаються значні помилки, але здобувач вищої освіти орієнтується у сутності, змісті завдання	1,5 – 2,0
Низький	здобувач вищої освіти виявив низький рівень опанування РН; завдання виконане на слабкому рівні, або допущені грубі помилки у виконанні	1 – 1,5
Незадовільний	здобувач вищої освіти виявив незадовільний рівень опанування РН; завдання не виконане, або виконане з великою кількістю помилок, які унеможливають його позитивну оцінку	0

- тези для здобувачів денної та заочної форми навчання (0 – 10 б.):

Рівень опанування РН відповідної навчальної програми	Якісна оцінка відповідей, виконання завдань, поведінки здобувача	Кількість балів
Високий	Тези відповідають програмі курсу за змістом; оформлені згідно встановлених вимог; опубліковані/прийняті до друку під час проходження курсу	10
Середній	Тези відповідають програмі курсу за змістом але потребували значного доопрацювання; прийняті до друку під час проходження курсу	5
Незадовільний	Тези не відповідають програмі курсу за змістом; не прийняті до друку під час проходження курсу	0

**Схема нарахування балів з навчальної дисципліни
заочна форма навчання**

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом	
	виконання вправ на практичних заняттях	виконання завдань самостійної роботи (в т.ч. контрольна робота)		тези*		екзамен
		виконання завдань самостійної роботи	контрольна робота			
Тема 1. Сутнісна характеристика витрат та їх класифікація	-	4			4	
Тема 2. Система управління витратами на підприємстві	10	2			12	
Тема 3. Собівартість та її калькулювання як основа управління витратами	-	2			2	
Тема 4. Аналіз системи «витрати-випуск-прибуток» як інструмент обґрунтування управлінських рішень	10	2			12	
Тема 5. Оптимізація витрат пов'язаних з активами та пасивами підприємства	-	2			2	
Тема 6. Контроль витрат та стимулювання економії ресурсів	-	2			2	
Тема 7. Бюджетування як складова системи управління витратами	-	2			2	
Тема 8. Управління інвестиційними витратами	-	2			2	
Тема 9. Оперативне та стратегічне управління витратами	-	2			2	
Контрольна робота			40		40	
Тези				10*		
Екзамен					20	
Разом	20	60		10*	20	
					100	

* є необов'язковими, але дають змогу отримати додаткові бали

Форми, шкала та критерії оцінювання результатів навчання при проведенні поточного контролю успішності здобувачів вищої освіти заочної форми навчання:

- розв'язування тестів (10 тестів по 0,2 балів за вірну відповідь, всього 2 бали за тему):

Рівень опанування ПРН відповідної навчальної програми	Кількість правильних відповідей на тестові завдання	Кількість балів
Високий	9-10	1,8 – 2,0
Достатній	7-8	1,4 – 1,6
Середній	5-6	1,0 – 1,2
Задовільний	3-4	0,6 – 0,8
Низький	1-2	0,2 – 0,4
Незадовільний	0	0

- виконання завдань на практичних заняттях (0-10 б.):

Оцінювання виконання завдань на практичних заняттях

Рівень опанування РН відповідної навчальної програми	Критерій оцінювання	Кількість балів
Високий	здобувач вищої освіти виявив високий рівень опанування РН; завдання виконано у повному обсязі, присутній аналіз, самостійне бачення та наведені практичні приклади	8 – 10
Достатній	здобувач вищої освіти виявив достатній рівень опанування РН; в цілому вірно виконано завдання, але без наведення прикладів, додаткової інформації	6 – 7
Середній	здобувач вищої освіти виявив середній рівень опанування РН; у відповіді на завдання, спостерігаються помилки, недостатньо повна інформація, відсутній самостійний аналіз, приклади	4 – 5
Задовільний	здобувач вищої освіти виявив задовільний рівень опанування РН; у відповіді спостерігаються значні помилки, але здобувач вищої освіти орієнтується у сутності, змісті завдання	2 – 3
Низький	здобувач вищої освіти виявив низький рівень опанування РН; завдання виконане на слабкому рівні, або допущені грубі помилки у виконанні	1 – 2
Незадовільний	здобувач вищої освіти виявив незадовільний рівень опанування РН; завдання не виконане, або виконане з великою кількістю помилок, які унеможливають його позитивну оцінку	0

- виконання завдань самостійної роботи (0-4 б.):

Оцінювання виконання завдань самостійної роботи

Рівень опанування РН відповідної навчальної програми	Критерій оцінювання	Кількість балів
Високий	здобувач вищої освіти виявив високий рівень опанування РН; завдання виконано у повному обсязі, присутній аналіз, самостійне бачення та наведені практичні приклади	2,0 - 4,0
Достатній	здобувач вищої освіти виявив достатній рівень опанування РН; в цілому вірно виконано завдання, але без наведення прикладів, додаткової інформації	1,5 – 2,0
Середній	здобувач вищої освіти виявив середній рівень опанування РН; у відповіді на завдання, спостерігаються помилки, недостатньо повна інформація, відсутній самостійний аналіз, приклади	1,0 – 1,5
Задовільний	здобувач вищої освіти виявив задовільний рівень опанування РН; у відповіді спостерігаються значні помилки, але здобувач вищої освіти орієнтується у сутності, змісті завдання	0,5 – 1,0
Низький	здобувач вищої освіти виявив низький рівень опанування РН; завдання виконане на слабкому рівні, або допущені грубі помилки у виконанні	0,1 – 0,5
Незадовільний	здобувач вищої освіти виявив незадовільний рівень опанування РН; завдання не виконане, або виконане з великою кількістю помилок, які унеможливають його позитивну оцінку	0

- виконання завдань самостійної роботи для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання передбачає також виконання контрольної роботи:

Головними критеріями при оцінці контрольної роботи здобувачів вищої освіти *заочної форми навчання* є досягнення програмних результатів навчання за відповідною освітньо-професійною програмою.

Характеристика оцінок:

Теоретичне запитання №1 - від 0 до 5 балів

Теоретичне запитання №2 - від 0 до 5 балів

Теоретичне запитання №3 - від 0 до 5 балів

Теоретичне запитання №4 - від 0 до 5 балів

Практичне завдання - від 0 до 10 балів

Оцінювання теоретичних запитань

Рівень опанування РН відповідної навчальної програми	Критерій оцінювання	Кількість балів
Високий	здобувач вищої освіти виявив високий рівень опанування ПРН; в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає через письмові відповіді, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, немає (має незначні недоліки) недоліків щодо оформлення	4 - 5
Достатній	здобувач вищої освіти виявив достатній рівень опанування ПРН; достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає у письмових відповідях, в основному розкриває зміст теоретичних питань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Оформлення в цілому відповідає вимогам.	3,5 - 4
Середній	здобувач вищої освіти виявив середній рівень опанування ПРН; розкриває зміст теоретичних питань, допускаються при цьому неточності та незначні помилки. Є незначні недоліки в оформленні роботи.	3 – 3,5
Задовільний	здобувач вищої освіти виявив задовільний рівень опанування ПРН; не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань, допускаючи при цьому суттєві неточності, є недоліки в оформленні.	2 - 3
Низький	здобувач вищої освіти виявив низький рівень опанування ПРН; фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає матеріал, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань, допускаючи при цьому грубі неточності, є суттєві недоліки в оформленні;	1-2
Незадовільний	здобувач вищої освіти виявив незадовільний рівень опанування ПРН; – не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань. Недотримані правила оформлення. Або питання відсутнє.	0

Оцінювання практичного завдання

Рівень опанування РН відповідної навчальної програми	Критерій оцінювання	Кількість балів
Високий	здобувач вищої освіти виявив високий рівень опанування РН; в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст завдання, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, немає (має незначні недоліки) недоліків щодо оформлення	8 - 10
Достатній	здобувач вищої освіти виявив достатній рівень опанування РН; достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст завдання, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких визначень не вистачає достатньої глибини, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Оформлення в цілому відповідає вимогам	6 - 8
Середній	здобувач вищої освіти виявив середній рівень опанування РН; розкриває зміст завдання, допускаються при цьому неточності та незначні помилки. Є незначні недоліки в оформленні роботи.	4 - 6
Задовільний	здобувач вищої освіти виявив задовільний рівень опанування РН; не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом недостатньо розкриває зміст завдання, допускаючи при цьому суттєві неточності, є недоліки в оформленні	2 - 4
Низький	здобувач вищої освіти виявив низький рівень опанування РН; фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає матеріал, допускаючи при цьому грубі неточності, є суттєві недоліки в оформленні	1 - 2
Незадовільний	здобувач вищої освіти виявив незадовільний рівень опанування РН; не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє основні визначення. Недотримані правила оформлення. Або завдання відсутнє.	0

Форма проведення підсумкового контролю згідно робочого та навчального плану для здобувач вищої освіти *денної та заочної форми навчання* – екзамен

Критерії оцінювання екзамену:

Екзамен включає виконання двох теоретичних завдань та одного практичного завдання.

Оцінювання практичного завдання

Рівень опанування РН відповідної навчальної програми	Кількість правильних відповідей на тестові завдання, %	Кількість балів
Високий	здобувач вищої освіти виявив високий рівень опанування РН; завдання виконано у повному обсязі, присутній аналіз, самостійне бачення	9-10
Достатній	здобувач вищої освіти виявив достатній рівень опанування РН; в цілому вірно виконано завдання, але без аналізу	9-8
Середній	здобувач вищої освіти виявив середній рівень опанування РН; у відповіді на завдання, спостерігаються помилки, недостатньо повна інформація, відсутній самостійний аналіз	7-6
Задовільний	здобувач вищої освіти виявив задовільний рівень опанування РН; у відповіді спостерігаються значні помилки, але здобувач вищої освіти орієнтується у сутності, змісті завдання	5-4
Низький	здобувач вищої освіти виявив низький рівень опанування РН; завдання виконане на слабкому рівні, або допущені грубі помилки у виконанні	3-2
Незадовільний	здобувач вищої освіти виявив незадовільний рівень опанування РН; завдання не виконане, або виконане з великою кількістю помилок, які унеможливають його позитивну оцінку	0-1

Оцінювання теоретичних завдань

Рівень опанування РН відповідної навчальної програми	Критерій оцінювання	Кількість балів*
Високий	здобувач вищої освіти виявив високий рівень опанування РН; питання розкриті у повному обсязі, присутній аналіз, самостійне бачення та наведені практичні приклади	4 - 5
Достатній	здобувач вищої освіти виявив достатній рівень опанування РН; в цілому вірно викладена сутність питання, але без наведення прикладів, додаткової інформації	3 - 4
Середній	здобувач вищої освіти виявив середній рівень опанування РН; у змісті відповіді на завдання, спостерігаються помилкові судження, недостатньо повна інформація, відсутній самостійний аналіз, приклади	2 - 3
Задовільний	здобувач вищої освіти виявив задовільний рівень опанування РН; у відповіді спостерігаються значні помилки, але здобувач вищої освіти орієнтується у сутності, змісті питань	1,5 - 2
Низький	здобувач вищої освіти виявив низький рівень опанування РН; завдання виконане на слабкому рівні, або допущені грубі помилки у виконанні	1 - 1,5
Незадовільний	здобувач вищої освіти виявив незадовільний рівень опанування РН; завдання не виконане, або виконане з великою кількістю помилок, які унеможливають його позитивну оцінку	0

*Екзаменаційний білет передбачає виконання двох теоретичних питань